

2009D31883

31 883

**Wijziging van het Besluit vaststelling
doelstelling en bekostiging
onderwijsachterstandenbeleid 2006–2010 in
verband met het verhogen van een specifieke
uitkering aan gemeenten teneinde de
ouderbijdrage voor ouders van
doelgroepkinderen in peuterspeelzalen in lijn te
brengen met de ouderbijdrage voor
kinderopvang**

Verslag van een schriftelijk overleg

Vastgesteld d.d. ..

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw.Dijkma, d.d. 3 maart 2009 ter voorlegging van het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging onderwijsachterstandenbeleid 2006–2010 in verband met het verhogen van een specifieke uitkering aan gemeenten teneinde de ouderbijdrage voor ouders van doelgroepkinderen in peuterspeelzalen in lijn te brengen met de ouderbijdrage voor kinderopvang (Kamerstuk 31 883, nr. 1). Bij brief van ... heeft de staatssecretaris deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Bochove

Adjunct-griffier van de commissie,
Boeve

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. Aanleiding en doel van dit besluit
2. Maatregel
3. Uitvoering

II Reactie van de staatssecretaris

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. Aanleiding en doel van dit besluit

De leden van de CDA-fractie nemen met belangstelling kennis van de wijziging. Door deze wijziging wordt de financiële drempel voor ouders van doelgroepkinderen om hen deel te laten nemen aan de voor- en vroegschoolse educatie (vve) in peuterspeelzalen verminderd en op gelijk niveau gebracht met de bijdrage aan de kinderopvang. Op deze manier kunnen kinderen met een taalachterstand ook eenvoudiger toegang krijgen tot de vve. Ook blijft op deze wijze de keuzevrijheid van ouders geborgd door de toegankelijkheid van peuterspeelzalen te garanderen. Daar hechten de leden van deze fractie aan. Wel hebben zij enige vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met instemming kennisgenomen van het ontwerpbesluit houdende de wijziging van het Besluit vaststelling doelstelling en bekostiging onderwijsachterstandenbeleid 2006–2010. Deze leden zijn er voorstander van om zoveel mogelijk kinderen toegang te geven tot een peuterspeelzaal of de kinderopvang, omdat dit niet alleen goed voor hun ontwikkeling is, maar ook voor het aanleren van de Nederlandse taal. Deze leden achten het positief dat de kosten voor peuterspeelzaalwerk nu minder een belemmering zullen vormen en dat het bereik onder de doelgroepkinderen in de vroegschoolse periode op deze wijze wordt verhoogd.

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerpbesluit ter verlaging van de ouderbijdrage peuterspeelzalen. De leden zijn van mening dat financiën geen belemmerende factor mag zijn voor een kind met een taalachterstand om deel te nemen aan vve. Tevens zijn deze leden van mening dat de ouderbijdrage voor de peuterspeelzaal niet hoger mag zijn dan de ouderbijdrage voor kinderopvang en ook moet gelden voor ouders van kinderen zonder taalachterstand.

De leden van de SGP-fractie vragen of de staatssecretaris erkent dat de effectiviteit van vve in de wetenschap momenteel nog ter discussie staat. Deze leden vragen waarom de staatssecretaris deze onzekerheid in de reactie op het onderzoek van het SCO Kohnstamm Instituut negeert.¹ De leden vragen hoe de staatssecretaris vanuit de huidige stand van wetenschap de nodige terughoudendheid betracht ten aanzien van subsidiering van deze programma's. Zij vragen waarom de staatssecretaris zo stevig inzet op het subsidiëren van vve, terwijl er nauwelijks langlopende onderzoeken afgerond zijn. Hoe is deze aanpak te verenigen met de nadruk op evidence-based onderbouwing van beleid, zo vragen deze leden. Wil de staatssecretaris reageren op de stelling van een onderzoeker van het SCO Kohnstamm Instituut dat «vooral blijkt dat veel meer onderzoek nodig is naar de werking van vve, voordat besloten wordt de programma's overal in te voeren», zo vragen deze leden. De leden van voornoemde fractie vragen voorts welke criteria doorgaans worden aangelegd om te bepalen of vve voor een kind gewenst is. Zij vragen eveneens hoe het aanbod van vve bij ouders onder de aandacht wordt gebracht wanneer zij hun kind aanmelden. Zij vragen of peuter-

¹ Zie de brief van de staatssecretaris d.d. 5 maart 2009 (Kamerstuk 31 322, nr. 58).

speelzalen ook actief bezig zijn met het werven van kinderen die een verhoogd risico op achterstanden lopen. De leden vragen vervolgens hoeveel kinderen vve nodig hebben en welk percentage van deze groep uitmaakt van het totaal aantal kinderen. Zij vragen eveneens of de staatssecretaris deze aantallen wil categoriseren, waarbij in ieder geval het opleidingsniveau, de afkomst en de mate van verstedelijking inzichtelijk gemaakt dient te worden. Is het aantal kinderen relatief groter in gebieden waar bijvoorbeeld veel dialect gesproken wordt, zo vragen zij tenslotte.

2. Maatregel

De leden van de CDA-fractie merken op dat het Rijk er van uit gaat dat 85% van de doelgroepkinderen vve volgt in de peuterspeelzaal en 15% op de kinderopvang. Kan de staatssecretaris toelichten waarop deze veronderstelling is gebaseerd, vragen de leden.

De leden van de SGP-fractie vragen of door de verschillende hoogte in ouderbijdrage bij opvang met en zonder vve het effect kan ontstaan dat ouders hun kind aan vve laten deelnemen terwijl dat feitelijk niet nodig is. Zij vragen daarom of dit onderscheid economisch gezien gewenst is. Is het niet meer helder, eerlijk en goed om het tarief voor de peuterspeelzaal voor alle kinderen gelijk te trekken, ongeacht de doelen, zo vragen zij.

3. Uitvoering

De leden van de CDA-fractie merken op dat gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het verlagen van de ouderbijdrage. Wanneer niet alle doelgroepkinderen bereikt worden mag de gemeente het bedrag zelfs inzetten om deelname gratis te maken, aldus de nota van toelichting. Deze leden willen weten welke prikkel er dan voor gemeenten in zit om alle doelgroepen te bereiken. Kan dit ook betekenen dat ouders eerst een verlaagde bijdrage krijgen, maar later weer een hogere? Wat betekent dat voor het uitgangspunt van betrouwbaar bestuur, zo vragen de leden. Voorts willen deze leden weten hoe het staat met de wachtlijsten bij de peuterspeelzalen. Mag het geld dat in een jaar overblijft ook worden ingezet om de wachtlijsten terug te dringen, zo vragen de leden van voornoemde fractie.

De leden van de SP-fractie vinden het een goede zaak dat de eigen bijdrage die door ouders betaald wordt aan de peuterspeelzaal meer in lijn wordt gebracht met de eigen bijdrage die ouders betalen voor de kinderopvang. Maar de leden vragen wel wat dit «in lijn brengen met» precies betekent? Betekent dit dat de staatssecretaris van de gemeenten verwacht dat zij de eigen bijdrage voor de peuterspeelzalen gelijkstellen met de eigen bijdrage van de kinderopvang of betekent dit dat er nog steeds een verschil kan bestaan in de hoogte van deze eigen bijdragen? Zo neen, wat gaat de staatssecretaris ondernemen tegen gemeenten die deze eigen bijdragen niet gelijkstellen? De ouderbijdrage voor kinderopvang is inkomensafhankelijk; de ouderbijdrage voor de peuterspeelzaal vaak niet. Betekent het in lijn brengen van de eigen bijdragen dat de eigen bijdrage voor de peuterspeelzaal wordt gelijkgeschakeld met de eigen bijdrage van de ouders met de laagste inkomens aan vier dagdelen kinderopvang? Of wordt de gemiddelde eigen bijdrage van alle ouders aan vier dagdelen kinderopvang hierbij als maatstaf gehanteerd? Oftewel, waar komt het begrip «vergelijkbare ouderbijdrage» concreet op neer, zo willen de leden weten.

De leden van deze fractie zijn van mening dat het bestrijden van achterstanden in een zo vroeg mogelijk stadium van groot belang is voor het bevorderen van gelijke kansen voor alle kinderen. Daarom moet er voor

alle kinderen die het nodig hebben voor- en voorschoolse educatie beschikbaar zijn op de peuterspeelzaal, het kinderdagverblijf en in groep 1 en 2 van de basisschool. Voor de bestrijding van segregatie zijn gemengde groepen op de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven van groot belang. De vraag aan de staatssecretaris is dan ook hoe dit ontwerpbesluit de gemengde groepen voor peuterspeelzalen en kinderdagverblijven zal bevorderen. Komen ouders van een kind zonder taalachterstand ook in aanmerking voor een lagere eigen bijdrage, zo vragen deze leden. Of blijft voor deze ouders de hoge eigen bijdrage voor de peuterspeelzaal van kracht? Kan de staatssecretaris garanderen dat het voor kinderen zonder achterstand mogelijk blijft om gewoon twee dagdelen per week naar de peuterspeelzaal te gaan, willen deze leden weten.

De leden van de SGP-fractie vragen de zienswijze van de staatssecretaris op de verhouding tussen opvang en educatie in opvangvoorzieningen in relatie tot het recht op forse tegemoetkoming. Deze leden vragen waarom de opvangfunctie in peuterspeelzalen niet op hetzelfde niveau wordt bekostigd als in de kinderopvang. Zij vragen waarom, in tegenstelling tot het beleid ten aanzien van peuterspeelzalen, kinderopvang ook op hetzelfde niveau wordt bekostigd wanneer er geen sprake is van educatie. Ook willen de leden weten of hier geen ongerechtvaardigd onderscheid ontstaat. De leden van deze fractie vragen vervolgens welk bedrag nodig is om het onderscheid tussen kinderen die wel en niet vve gebruiken op te heffen, en de tegemoetkoming voor alle ouders gelijk te trekken. Deze leden vragen waarom het kabinet de meer langdurige en onzekere weg via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wil bewandelen. Wil de staatssecretaris overwegen om ook ouders van kinderen zonder achterstanden direct tegemoet te komen, zo vragen zij. Deze leden vragen hoe de staatssecretaris de keuzevrijheid voor ouders daadwerkelijk waarborgt nu de kosten van peuterspeelzaalgebruik zonder vve hoger zullen blijven uitvallen dan peuterspeelzaal met vve en kinderopvang. De leden vragen voorts of de staatssecretaris bereid is in samenwerking met de VNG ernaar te streven dat de kosten voor ouders van kinderen die geen vve nodig hebben op hetzelfde peil blijven als de kosten voor ouders van doelgroepkinderen. Deze leden vragen wanneer de harmonisatiemodellen aan de gemeenten ter beschikking worden gesteld. Zij vragen eveneens wanneer de staatssecretaris de inspanningsverplichting van de VNG wil evalueren.

II Reactie van de staatssecretaris